

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА СИЛАБУС ВК ОНП “Педіатрія”

«Харчування дітей з хронічною соматичною патологією»

Галузь знань	22 (І) Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Шифр та назва спеціальності	228 (ІЗ) Педіатрія
Назва освітньо-професійної програми	ОНП “Педіатрія”
Рівень вищої освіти	ІІІ (освітньо-науковий) рівень
Кафедра	Педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна денна/вечірня, заочна

Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові	Ошлянська Олена Анатоліївна
Посада	професор кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Науковий ступінь, вчене звання	доктор медичних наук, професор
Електронна адреса	eoshljanskaja17@gmail.com
Телефон	0673986490
Посилання на профіль викладача	
Консультації	понеділок 13.00-15.00
Прізвище, ім'я, по батькові	Охотнікова Олена Миколаївна

Посада	професор кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Науковий ступінь, вчене звання	доктор медичних наук, професор
Електронна адреса	eokhonikova17@gmail.com
Телефон	0686933858
Посилання на профіль викладача	
Консультації	Вівторок 13.00-15.00
Прізвище, ім'я, по батькові	Усова Олена Іванівна
Посада	Доцент кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат медичних наук, доцент,
Електронна адреса	Usovaolena1959@gmail.com
Телефон	0731679716
Посилання на профіль викладача	
Консультації	Четвер, 13.00-15.00
Прізвище, ім'я, по батькові	Ткачова Тетяна Миколаївна
Посада	Доцент кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат медичних наук, доцент,
Електронна адреса	Tkacheva_tanya@ukr.net
Телефон	0952272078
Посилання на профіль викладача	
Консультації	Середа 13.00-15.00
Прізвище, ім'я, по батькові	Лакша Ольга Тимофіївна
Посада	Доцент кафедри педіатрії, неонатології, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Науковий ступінь, вчене звання	кандидат медичних наук, доцент,
Електронна адреса	dr_laksha@ukr.net
Телефон	0667248493
Посилання на профіль викладача	
Консультації	П'ятниця, 13.00-15.00

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна програма «Харчування дітей з хронічною соматичною патологією» є вибірковою компонентою ОНП «Педіатрія» III (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності ІЗ (228) «Педіатрія» і грає важливу роль для навчання за даною ОПП. Даний курс має теоретичну і практичну спрямованість, має за мету підготовку фахівців різних педіатричних субспеціальностей для удосконалення ведення пацієнтів дитячого віку з різною соматичною патологією. Дана програма має професійно-практичне спрямування та розширює професійну ерудицію педіатрів в межах потенційної науково-дослідної діяльності здобувачів на етапах навчання за ОНП та після його завершення.
Мета дисципліни	Удосконалення теоретичних знань та практичної підготовки, формування, оновлення, поглиблення ключових професійних компетентностей, а також отримання нових актуальних знань з питань харчування дітей різного віку та хворих на різні захворювання, необхідних для професійної діяльності слухачів відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я, ознайомлення з новітніми досягненнями в галузі.
Завдання дисципліни	1. сформулювати у здобувачів ОНП високий рівень знань, умінь і навичок в області практичної педіатричної нутріціології 2. ознайомити здобувачів ОНП з особливостями харчування дітей згідно сучасній доказовій базі 3. навчити здобувачів ОНП тактиці надання рекомендацій батькам щодо основних принципів харчування дітей з різними соматичними хворобами 4. засвоїти обов'язкові покази до скерування до дієтолога
Пререквізити	Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як: «Педіатрія» та дисципліни організаційного спрямування, які здобувачі ОНП опанували на попередніх етапах навчання
Постреквізити	Дана дисципліна формує основу для вивчення інших дисциплін Також вивчення даної дисципліни створює передумови для здійснення клінічної практики

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності: ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Програмні результати навчання, досягненню яких сприяє дисципліна	Спеціальні (фахові) компетентності: СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері педіатрії та з дотичних міждисциплінарних питань. СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення РН01 Мати концептуальні та методологічні знання зі педіатрії та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій РН08 Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері педіатрії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС, 90 годин. Для очної (денної/вечірньої) форми навчання: аудиторних 64 години, самостійна робота 26 годин, для вечірньої
Форма підсумкового контролю	залік
Строки викладання дисципліни	Дисципліна викладається у <u>4-му</u> семестрі (2-й рік навчання)
Програма дисципліни	
Назви тем	
Змістовий блок 1. Актуальні питання харчування дітей	
1.1.	Провідні проблеми харчування дітей в умовах надзвичайних станів. Дистанційне консультування.
1.2.	Загальні принципи вигодовування та харчування.
1.3.	Альтернативні принципи харчування родини та їх вплив на здоров'я та розвиток дитини

1.4.	Харчування дітей з особливими потребами
Змістовий блок 2. Харчування дітей з різними соматичними хворобами	
2.1.	Харчування дітей з алергічною патологією
2.2.	Харчування хворих з патологією сечовивідної системи
2.3.	Харчування хворих на гастроентерологічну патологію
2.4	Харчування хворих з патологією серцево-судинної системи та сполучної тканини
2.5	Харчування хворих на захворювання дихальних шляхів та легень
2.6	

Самостійна робота здобувача освіти

№ з/п	Зміст самостійної роботи
1.	Спостереження за дитиною та виявлення проблем харчування.
2.	Норми поживних речовин у харчуванні дитини різного віку
3.	Розуміння перехресних алергічних реакцій.
4.	Харчування дитини як основний принцип формування навичок здорового способу життя та профілактики гастроентерологічної патології. Режим годування.
5.	Етнічні та регіональні традиції харчування.
6.	Принципи годування дітей з гострою патологією верхніх та нижніх дихальних шляхів
7.	Саплементация необхідних речовин як частина харчування (БАДи, вітамінотерапія, тощо)

Самостійна робота є невід’ємним елементом індивідуальної освітньої траєкторії здобувача під час вивчення даної навчальної дисципліни, який сприяє належному формуванню та розвитку відповідних медико-правових та етико-деонтологічних компетентностей здобувачів.

Може виконуватися здобувачами:

- як форма підготовки до семінарських та практичних занять із захистом її результатів під час даних аудиторних занять чи без такого захисту;
- як вид роботи у міжсесійний період для здобувачів заочної форми навчання,
- як спосіб відпрацювання пропущених занять та отриманих незадовільних оцінок;
- як засіб забезпечення освітніх прав здобувачів з інклюзією тощо.

Види завдань самостійної роботи визначаються викладачем та можуть варіюватися залежно від освітніх запитів та потреб здобувачів.

Основними, проте не вичерпними видами завдань самостійної роботи з даною навчальною дисципліною є такі:

- аналітичний огляд літератури та практики їх реалізації (письмове виконання реферату та/або виступ на занятті);
 - підготовка виступу на занятті за заздалегідь визначеною темою без використання мультимедійних засобів супроводу;
 - підготовка виступу на занятті за заздалегідь визначеною темою з використанням мультимедійної презентації;
 - участь у роботі в малій групі обговорення клінічних кейсів із подальшим захистом результатів роботи на занятті;
- Максимальна оцінка за успішно виконане завдання самостійної роботи становить 5 балів.

Критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерій оцінювання
5	Відмінний рівень. Здобувач демонструє системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується і демонструє також сформовані вміння та навички на високому рівні.
4	Добрий рівень. Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час виконання завдання самостійної роботи допускає незначні помилки, продемонстровані вміння та навички здобувача місять окремі неточності.
3	Достатній рівень. Здобувач має базові знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, які демонструє, виконуючи завдання самостійної роботи.
1-2	Низький рівень. Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен пояснити зміст та результати виконаного завдання самостійної роботи. Не може проаналізувати, як наявні в роботі знання використати при вирішенні практичних завдань.

Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 200 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 111 балу.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання як один з видів самостійної роботи здобувача вищої освіти мають включати назву, їхній обсяг, коротку характеристику змісту і вимог до виконання та оцінювання. Індивідуальне завдання з даної навчальної дисципліни передбачає закріплення, узагальнення та застосування знань, набутих здобувачем під час вивчення дисципліни, для комплексного розв'язання конкретного фахового завдання.

Тематика індивідуальних завдань, вимоги до звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни, які є елементом навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

Максимальна оцінка за виконане індивідуальне завдання становить 10 балів.

Виконання індивідуальних завдань оцінюється викладачем з врахуванням повноти, самостійності, структурованості роботи, логічності та обґрунтованості висновків, використаних теоретичних підходів, наявності практичної компоненти роботи (емпіричних даних різного типу, практичних рекомендацій тощо), а також елементів фахової наукової та/або практичної творчості здобувача, зокрема, щодо використання мультимедійного забезпечення, пошуку та узагальнення інформації тощо.

Виконання індивідуального завдання з даної дисципліни не є обов'язковим для здобувачів, проте може використовуватися з метою більш поглибленого вивчення окремих тем, розширення фахового світогляду, здобуття додаткових елементів організаційно-правових та етико-деонтологічних компетентностей.

Основними, проте не вичерпними видами індивідуальних завдань з даної дисципліни є такі:

- укладання та розв'язання (з обґрунтуванням) навчальних кейсів на підставі інформації з відкритих джерел, зокрема Єдиного державного реєстру судових рішень;

- підготовка тез доповіді та / або виступ на науково-практичній конференції, круглому столі, колоквиумі тощо;

- укладання відео-мультимедійної презентації з оглядом правових та/або етико-правових джерел.

Здобувач та викладач можуть погоджувати інші форми виконання завдань індивідуальної роботи.

Примірна тематика індивідуальних завдань

№ з/п	Примірні теми
1	Оцінити фізичний розвиток дитини до 1 року, адекватність вигодовування, визначити необхідність корекції
2	Оцінити адекватність харчування дитини дошкільного віку.
3	Оцінити адекватність харчування дитини шкільного віку.
4	Призначити лікувальне харчування дитині з atopічним дерматитом
5	Призначити харчування дитині з гастроінтестинальною алергією
6	Призначити харчування дитині з загостренням хвороби Крона
7	Призначити харчування дитині з хронічним гепатитом
8	Призначити харчування дитині з гострою інфекцією сечовивідних шляхів
9	Рекомендувати харчування дитині з ГРЗ
10	Призначити корегуючі добавки дитині з родини веганів
11	Вирахування калоражу раціону харчування

Критерії оцінювання виконання індивідуального завдання

Бали	Критерій оцінювання
9-10	Відмінний рівень. Здобувач демонструє системні знання глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується і демонструє також сформовані вміння та навички на високому рівні.
7-8	Добрий рівень. Здобувач має ґрунтовні знання навчального матеріалу, під час виконання індивідуального завдання допускає незначні помилки, продемонстровані вміння та навички здобувача місять окремі неточності.
4-6	Достатній рівень. Здобувач має базові знання, вміння та навички з навчальної дисципліни, які демонструє, виконуючи індивідуальне завдання.
1-3	Низький рівень. Здобувач має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен пояснити зміст та результати виконаної індивідуальної роботи. Не може проаналізувати, як наявні в роботі знання використати при вирішенні практичних завдань, не володіє практичними вміннями та навичками.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання	На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо. На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо. Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.
--	---

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; розбір відео-кейсів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; ділові ігри).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії;
- навчально-наукова проєктна робота у форматі індивідуальної та командної роботи.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового / електронного контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел

Основна література

Основна література

1. Алергологія: Підручник для лікарів-інтернів, лікарів-курсантів вищих медичних закладів / За ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Вороненка Ю. В., проф. Кузнецової Л. В. - К, 2011. - 534 с.
2. Охотникова О.М. Гастроинтестинальна пищевая аллергия у детей // Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія, 2013. - № 2. - С. 5-13.
3. Paediatric emergency triage, assessment and treatment: care of critically-ill children Updated guideline ISBN: 978 92 4 1510219
4. Закон України «Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії». МОЗ України, 2017.
5. Бужин О.А. Забезпечення фізіологічних потреб населення України в енергії та білку. Єдине здоров'я та проблеми харчування України. 2018;49(2):36-45.
6. Няньковський С.Л., Яцула М.С., Няньковська О.С., Титуса А.В. Динаміка стану здоров'я школярів в Україні за даними анкетного опитування. Здоровье ребенка. 2018;13(5):425-431.
7. Пасічник І.П. Вплив нутритивного забезпечення та харчової поведінки на фізичний розвиток школярів у міській та сільській місцевостях: автореф. дис. канд. мед. наук. Львів, 2018.
8. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця та ін. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. 264 с.
9. Міхеєнко А. Основи раціонального та оздоровчого харчування: навч. посібник. Київ: Університетська книга, 2016. 184 с.
10. USDA and HHS. Dietary Guidelines for Americans, 2020-2025. 9th ed. 2020.
11. Popkin B.M., Corvalan C., Grummer-Strawn L.M. Dynamics of the double burden of malnutrition and the changing nutrition reality. Lancet. 2020;395(10217):65-74.
12. Faltering growth: recognition and management of faltering growth in children. NICE guideline NG75. 2017.
13. Joosten K. et al. ESPGHAN/ESPEN/ESPR/CSPEN guidelines on pediatric parenteral nutrition: Energy. Clinical Nutrition. 2018;37:2309-2314.

14. ESPGHAN/NASPGHAN guidelines for treatment of irritable bowel syndrome and functional abdominal pain-not otherwise specified in children aged 4-18 years J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2025;1-30. DOI: 10.1002/jpn3.70070
15. Carro Rodríguez MÁ, Hidalgo Montes I, Jovani Casano C, et al. Recommendations for the management of functional dyspepsia from the SEGHNPP working group on motility and functional gastrointestinal disorders. An Pediatr (Barc). 2025;102(5):503860.
16. Kligore T, et al. Evaluation and management of pediatric refractory constipation: Recommendations from the NASPGHAN neurogastroenterology and motility committee. J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2025.
17. Heine RG et al. Lactose intolerance and gastrointestinal cow's milk allergy in infants and children. World Allergy Organ J. 2017;10(1):41.
18. Walsh J et al. Differentiating milk allergy from lactose intolerance. Br J Gen Pract. 2016;66:e609–e611. doi: 10.3399/bjgp16X686521
19. Позиційний документ ESPGHAN щодо діагностики, лікування та профілактики алергії на коров'яче молоко <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1097/MPG.0000000000003897>
20. Оновлення рекомендацій Всесвітньої організації з алергії (WAO) щодо діагностики та обґрунтування дій проти алергії на коров'яче молоко (DRACMA) – XVI – Харчова терапія алергії на коров'яче молоко https://www.worldallergyorganizationjournal.org/article/S1939-4551%2824%2900062-0/fulltext?utm_source=chatgpt.com#fig1
21. Gupta RS, Warren CM, Smith BM, Blumenstock JA, Jiang J, Davis MM, Nadeau KC Pediatrics. 2018;142(6) Epub 2018 Nov 19.
22. Позиційний документ ESPGHAN щодо діагностики, лікування та профілактики алергії на коров'яче молоко <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1097/MPG.0000000000003897>

Ресурси Інтернет:

23. Офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я: веб-сайт: URL: <http://www.who.int/>
24. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України. <http://www.moz.gov.ua>
25. ESPGHAN. Clinical Guidelines/Position Statements. <https://www.naspghan.org/content/63/en/Clinical-Guidelines-and-Position-Statements>

26. WGO. World Gastroenterology Organisation Global Guidelines: GERD. <http://www.worldgastroenterology.org/guidelines/global-guidelines/gastroesophageal-reflux-disease>
27. NICE. Guideline for diarrhoea and vomiting caused by gastroenteritis in children. <https://www.nice.org.uk/guidance>
28. Офіційний сайт Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика. <https://www.nuozu.edu.ua>
29. Clinical Guidelines/Position Statements. North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition. <https://www.naspghan.org/content/63/en/Clinical-Guidelines-and-Position-Statements>

Додаткова література:

30. American Academy of Pediatrics Committee on Nutrition. Feeding the child. In: Pediatric Nutrition, 8th ed. AAP, 2019.
31. Коцур Н.І., Товкун Л.П., Варивода К.С. Основи здоров'я учнів основної школи: навч.-метод. посіб. 2016.
32. Kaprelyants L.V. Functional Foods and Nutraceuticals - Modern Approach to Food Science. Visnyk of the Lviv University Series Biology. 2016;73(1):441-448.
33. Victora C.G. et al. Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect. Lancet. 2016;387:475-490.
34. Rollins N.C. et al. Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices? Lancet. 2016;387:491-504.
35. World Health Organization. Guideline: assessing and managing children at primary health-care facilities to prevent overweight and obesity in the context of the double burden of malnutrition. Geneva, 2017.
36. Ф'ютрелл, М., Бронські, Дж., Кампой, К., Домеллеф, М., Емблтон, Н., Фідлер Міс, Н., Хойсак, І., Хулст, Дж. М., Індіріо, Ф., Лапіллонне, А. та Молгаард, К. (2017), Додаткове харчування. Журнал дитячої гастроентерології та харчування, 64: 119-132. <https://doi.org/10.1097/MPG.0000000000001454>
37. Mary Arimond, Elaine Ferguson, and Doris Wiesmann. Insights from Optifood modeling to support revision of infant and young child
38. feeding recommendations: Full report June 2022 https://cdn.who.int/media/docs/default-source/nutrition-and-food-safety/complementary-feeding/cf-guidelines/dietary-modelling.pdf?sfvrsn=8e2abbff_3

39. World Health Organization Guideline: assessing and managing children at primary health-care facilities to prevent overweight and obesity in the context of the double burden of malnutrition. Updates for the Integrated Management of Childhood Illness (IMCI). Geneva, 2017
40. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241550123>.
41. Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect. [http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(15\)01024-7/abstract](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(15)01024-7/abstract) Victora, Cesar G et al. The Lancet , Volume 387 , Issue 10017 , 475 – 490.
42. Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices? [http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(15\)01044-2/abstract](http://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(15)01044-2/abstract)
43. Rollins, Nigel C et al. The Lancet , Volume 387 , Issue 10017 , 491 – 504

Допоміжна література

Накази МОЗ України:

1. Наказ МОЗ України від 04.12.2001 № 482 «Про затвердження порядку видачі медичного висновку про дитину-інваліда віком 16 років»: [Електронний документ]. - Режим доступу : <http://www.moz.gov.ua>. - Назва з екрану.
2. Наказ МОЗ №617 від 27.08.2010 «Про диспансеризацію населення»: [Електронний документ]. - Режим доступу : <http://www.moz.gov.ua>. - Назва з екрану.
3. Наказ МОЗ України від 08.10.2013 № 868 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при бронхіальній астмі»: [Електронний документ].- Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>. - Назва з екрану.
4. Наказ МОЗ України від 30.12.2015 № 916 «Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію».

Ресурси Інтернет:

Загальна схема оцінювання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/іспит	

	90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
	82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
	75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
	68 - 74	125 – 139	D		непогано
	61 - 67	111 – 124	E	не зараховано	виконання відповідає мінімальним критеріям
	35 - 60	60 – 110	FX		необхідне перескладання
	1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою			Бали нараховуються наступним чином:
		для іспиту, диф. заліку	для заліку		
170 – 200	A	Відмінно	зараховано		Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 200-бальною шкалою (для галузі знань 22 Охорона здоров'я та соціальне забезпечення). Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування, опитування тощо для виявлення рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних та групових завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, що виводиться як сума результатів проміжного оцінювання за змістові блоки та оцінки, здобутої здобувачем за результатами підсумкового контролю. Остаточна оцінка рівня знань здобувачів очної (денної) форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої передбачено максимум 120 балів, і рейтингу з підсумкового контролю – максимум 80 балів.
155 – 169	B	Добре			
140 – 154	C				
125 – 139	D	Задовільно			
111 – 124	E				
60 – 110	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано		
1 – 59	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			

Політика опанування

дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді презентацій, усних відповідей, письмових відповідей та/або інших видів робіт згідно з темою заняття за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - скласти згідно з графіком поточний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

 - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
 - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
 - відрахування із Університету.